

۳ دسامبر؛ روز جهانی معلولین

معلولان ید فرصت یابند تا استعدادهای خلاق هنری و فکری خود را رشد داده و آن را نه تنها برای منافع خود، بلکه برای غنی سازی جامعه به کار گیرند. به این منظور، باید دسترسی آنان برای مشارکت در فعالیت های فرهنگی تضمین شود.

نامگذاری روز جهانی معلولین

روز جهانی معلولین از سال ۱۹۹۲ که از سوی مجمع عمومی سازمان ملل متحد اعلام شد، هر ساله در ۳ دسامبر برگزار می شود.

هدف از نامگذاری روز جهانی معلولین

هدف از تعیین این روز ارتقاء رشد اذهان عمومی درباره مسائل مربوط به معلولیت‌های مختلف؛ و افزایش آگاهی‌هایی بوده است که می‌بایست از مساله پیوستن افراد معلول در تمامی جنبه‌های سیاسی؛ اجتماعی؛ اقتصادی و فرهنگی زندگی منتج شود. این وضع به همین منوال طی شد تا در سال ۱۹۹۹ شعاری با مضمون (امکان دسترسی برای همه در هزاره جدید) برگزیده شد و سرلوحه امور قرار گرفت.

بیش از پانصد میلیون نفر به دلیل نقص در سیستم روحی و مغزی جسمی و حسی از معلولیت رنج می‌برند. اینان هر کجا که باشند و در هر نقطه‌ای از دنیا که به سر برند به دلیل موانع ظاهری و یا اجتماعی با محدودیت‌هایی در زندگی خود مواجه می‌شوند. در طی بیست سال اخیر کوشش‌های چشمگیری در شناساندن و معرفی اشخاص معلول به جامعه انسانی صورت پذیرفته است. یکی از مواردی که می‌توان از آن به عنوان نقطه عطفی در این زمینه نام برد اعلام سال ۱۹۸۱ میلادی به عنوان سال جهانی معلولین است که توسط مجمع عمومی سازمان ملل متحد صورت پذیرفت. در سال بعد (۱۹۸۱) فاصله سالهای ۱۹۹۲ - ۱۹۸۳ میلادی دهه جهانی معلولین نام گرفت تا کیفیت و شرکت فعالانه و همه‌جانبه افراد معلول را در زندگی اجتماعی و گسترش و پیشرفت آنها ارتقاء بخشد.

معلول کیست؟

معلول به کسی گفته می‌شود که بر اثر نقص جسمی یا ذهنی، اختلال قابل توجهی به طور مستمر بر سلامت و کارایی عمومی، و یا در شئون اجتماعی، اقتصادی و حرفه ای او به وجود آید، به طوری که این اختلال، از استقلال فردی، اجتماعی و اقتصادی وی بکاهد. این گروه، شامل ناشنوا، نابینا، و معلول جسمی، حرکتی و ذهنی می‌باشد. آمار ارائه شده از سوی سازمان بهداشت جهانی، نشان می‌دهد که تا سال ۱۳۷۸، ده درصد از جمعیت جوامع صنعتی و دوازده درصد از جمعیت جوامع روبه توسعه را، افراد معلول تشکیل می‌دهند. در ایران، حدود سه درصد به نوعی دچار معلولیت‌های جسمی جزئی یا کلی هستند. معلولیت، گاه به علت نبود درمان مناسب، در طول زندگی و تا پایان عمر، با این گونه افراد خواهد بود.

احترام، نه ترحم

آنچه در ارتباطات اجتماعی با معلول باید در نظر گرفت، این نکته است که ارتباط با آنها، باید همراه احترام باشد و از ترحم به ایشان دوری گزید. تفاوت این دو نوع رفتار در این است که در اولی، طرف

مورد احترام، انسانی بزرگ به شمار می آید؛ اما در گزینه ترحم، مخاطب انسانی ذلیل و خوار شمرده می شود که باید همواره دست او را گرفت و به شخصیت و روحیات وی، اندک توجهی نمی گردد. به یاد داشته باشیم آنچه توانایی را می سازد، اراده است و اراده اگر بخواهد جاری شود، هیچ بهانه ای را نمی شناسد.

آموزش و فرهنگ

معلولان باید فرصت یابند تا استعدادهای خلاق هنری و فکری خود را رشد داده و آن را نه تنها برای منافع خود، بلکه برای غنی سازی جامعه به کار گیرند. به این منظور، باید دسترسی آنان برای مشارکت در فعالیت های فرهنگی تضمین شود. از شمار این اقدامات، می توان تهیه وسایل کمک ارتباطی برای ناشنویان، منابع و مطالب علمی به خط بریل یا نوارهای صوتی برای اشخاصی که دچار اختلالات بینایی در سطح مختلف هستند و خواندنی هایی که از لحاظ کمی و کیفی باتوان و استعداد افراد کم توان ذهنی مناسب باشد را نام برد.

بیشتر افراد معلول نمی توانند از امکانات تفریحی موجود در سطح جامعه استفاده مناسب کنند

اشتغال افراد معلول

اشتغال هر فرد، موجب استقلال اقتصادی او می شود. داشتن شغل، به شخص هویت و تشخص اجتماعی بخشیده و در او، اعتماد به نفس به وجود می آورد. متأسفانه تعداد زیادی از معلولان، به رغم گذراندن دوره های تحصیلات عالی و کسب دانش و مهارت لازم، نمی توانند به اشتغال مناسب برسند.

در زمینه اشتغال زایی برای معلولان، تبعیض فاحشی وجود دارد و گاه میزان بیکاری میان معلولان، دو برابر بیکاران عادی است؛ در صورتی که براساس قانون، دولت موظف است سه درصد از اشتغال را به معلولان اختصاص دهد، ولی این قانون تاکنون به صورت مطلوب اجرا نشده و شاهدیم که موضوع اشتغال معلولان، با بی مهری روبه رو گردیده است. به ناچار تعداد قابل توجهی از آنان، باید بیشترین وقت خود را در میان خانواده سپری کرده و زندگی خود را به سختی ادامه دهند.

مشارکت اجتماعی معلولین

افراد معلول باید در تصمیم گیری ها، به ویژه درخصوص سازمان هایی که اعضای آن از معلولان تشکیل شده، یا معلولان در آن عضویت دارند و برای معلولان خدمت رسانی می کنند، مشارکت جدی و تاثیرگذار داشته باشند. کمک به تشکیل گروه های خودیار به منظور حمایت و توسعه جامعه خاص معلولان، از مهم ترین اقدامات برای مشارکت این گروه می باشد.

تشکیل جوامع خاص معلولان نیز می تواند پاسخگوی نیازهای آنان باشد. از سوی دیگر، وجود چنین تشکیلاتی، موجب می شود تا افراد ضمن برخورداری از رابطه اجتماعی، استقلال اقتصادی، احترام اجتماعی، دسترسی به خدمات تخصصی، و نیز زندگی زناشویی و تشکیل خانواده، بتوانند دیدگاه ها و ایده هایشان را مطرح و در مورد مسایل مربوط به زندگی خود، تصمیم گیری کنند.

تفریح و سرگرمی معلولین

توجه به تفریح و ورزش، موجب سلامت جسمی و بهداشت روانی بخش عظیمی از نیروی خلاق معلولان را فراهم می آورد. بیشتر این افراد نمی توانند از امکانات تفریحی موجود در سطح جامعه استفاده مناسب کنند؛ چرا که محیط های تفریحی و ورزشی، با شرایط فیزیکی و بدنی معلولان متناسب نیست. شایسته است که مسئولان، درصدی از امکانات رفاهی و ورزشی را به معلولان اختصاص دهند، تا آنها نیز مانند سایر افراد جامعه، از این امکانات استفاده نمایند.

یاری به معلولان

کمک و یاری رساندن به هم نوع، فضیلتی است بزرگ و در اسلام سفارش زیادی به آن شده است. البته این کمک باید به حال کمک گیرنده مفید باشد و موجب ناراحتی او نشود. کسانی که با انگیزه خودنمایی، ارضای حس خود بزرگ بینی و فخرفروشی به دیگران کمک می کنند، راه خطا می روند. در این میان، کمک به افراد معلول، برداشتن همه موانع و مشکلات نیست، بلکه کمک به انجام کاری است که این افراد از عهده آن بر نمی آیند. فراهم ساختن امکانات شرکت واقعی معلولان جسمی در زندگی اجتماعی، در آن ها دلگرمی، اعتماد به نفس و نشاط می آفریند.

مقام معظم رهبری :

افراد معلول نمونه های بارزی از عظمت انسان هستند. همت عالی و قدرت اراده و پشتکار، در آنها تبلور خاص یافته است

